

VUISTREGELS WEBLECTURES

Een weblecture is een opname van een presentatie, een (hoor)college, een lezing of een workshop die je achteraf online kunt bekijken. In deze vuistregels wordt benoemd waar je op moet letten wanneer je een weblecture maakt en/of openbaar wilt maken als het om het auteursrecht gaat.

GEbruik EIGEN ONDERWIJSMATERIAAL

Wil je een weblecture maken dat publiek toegankelijk wordt? Belangrijk is dat je zo min mogelijk materiaal van anderen gebruikt.

Maak je toch gebruik van andermans materiaal? Gebruik dan:

- **Gratis toegankelijk (open access-)materiaal met een CC-licentie**
Afhankelijk van de gebruikte Creative Commons-licentie zijn de mogelijkheden voor gebruik meer of minder ruim.
- **CC Search; zoekmachine voor afbeeldingen**
Via <https://search.creativecommons.org> zoek je in content die je kunt delen, gebruiken en remixen. De site biedt toegang tot diverse zoekmachines voor afbeeldingen en zorgt ervoor dat je alleen zoekt naar werken met een licentie voor hergebruik.
- **Filters in zoekmachines**
De meeste belangrijke zoekmachines (o.a. Google, Flickr en YouTube) voor websites, afbeeldingen, video's et cetera hebben een filteroptie waarmee je gericht kunt zoeken naar materialen met een specifiek gebruiksrecht of licentie.
- **Speciale websites met materialen voor hergebruik**
Op sites zoals [Wikimedia Commons](#), [Europeana](#) of [Wikiwijsleermiddelenplein](#) worden grote hoeveelheden materiaal aangeboden met een licentie voor hergebruik.
- **Stocksites**
Op stocksites vind je foto's, afbeeldingen en audio(visuele) werken die je voor diverse media mag hergebruiken. Vaak zijn dit commerciële sites, maar er zijn ook stocksites die gratis stockfoto's aanbieden met zeer ruime mogelijkheden voor hergebruik. Let op: er zijn ook stocksites die zowel gratis stockfoto's aanbieden als ook niet-rechtenvrije foto's waarvoor je moet betalen. Voorbeelden van websites waarop je rechtenvrije foto's en illustraties kunt vinden zijn:
  - [Pixabay](#)
  - [Pexels](#)
  - [MMT](#)
- **Het citaatrecht**
Gebruik je auteursrechtelijk beschermd materiaal, maak dan gebruik van het citaatrecht. Wanneer je citeert uit auteursrechtelijk beschermd materiaal, hoef je hiervoor geen toestemming aan de auteursrechthebbende(n) te vragen en hoef je geen vergoeding te betalen aan de auteursrechthebbende(n). Voorwaarde is wel dat je aan de bepaalde vereisten voldoet. Het citaat moet:

- (i) een doel dienen; het citaat moet gebruikt worden ter aankondiging, ter beoordeling, in een wetenschappelijke verhandeling of voor een vergelijkbaar doel;
- (ii) proportioneel zijn; je mag niet meer citeren dan nodig;
- (iii) de bron en de naam van de maker moeten vermeld worden;
- (iv) afkomstig zijn uit een reeds gepubliceerde bron.

Maak daarnaast duidelijk dat het een citaat is door er bijvoorbeeld 'beeldcitaat' bij te schrijven of zet er een kader omheen, zoals je bij tekst citeren gebruikmaakt van aanhalingstekens.

- **Stichting UvO**

Zorg ervoor dat er geen auteursrechtelijk beschermd materiaal in de presentatie of poster staat tenzij de toestemming is geregeld via overeenkomsten of licenties bij [Stichting UvO](#) (Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties. Voorheen de sectie Readerregelingen van de Stichting PRO), [Videma](#), [PictoRight](#), [Buma Stemra](#) en/of andere beeld- of databanken.

- **Linken**

Linken vanuit de weblecture naar videomateriaal in databanken als Beeld en Geluid op School (Voorheen [Academia](#) en Teleblik), Uitzending Gemist, YouTube, Vimeo, TED of andere videosites is altijd toegestaan, mits deze rechtmatig openbaar zijn gemaakt.

- **Streamen binnen de onderwijsinstelling**

Wanneer je een video of een geluidsfragment wilt gebruiken zul je deze rechtstreeks moeten afspelen via de optie 'streamen'. Eerst downloaden en dan vertonen mag letterlijk alleen binnen de muren van de onderwijsinstelling. Plaatsen in de ELO (Elektronische leeromgeving) is niet toegestaan (tenzij de licentievoorwaarden dit toestaan).

VERMELD DE GEBRUIKTE BRONNEN

Zorg altijd voor een goede bronvermelding. Deze is namelijk altijd verplicht. Op de pagina [Bronnen vermelden](#) vind je een praktische handleiding voor bronvermelding in het hoger onderwijs.

PORTRETRECHT

Het portretrecht geeft de geportretteerde het recht om zich, onder bepaalde voorwaarden, te verzetten tegen de publicatie van een foto, film of afbeelding waarop hij of zij staat afgebeeld. Als iemand herkenbaar op de foto staat, wordt de foto gezien als een portret. Hierbij zijn niet alleen de gelaatstreken van belang, maar ook de mate van herkenbaarheid van de afgebeelde persoon.

In het Nederlands recht zijn er twee soorten portretten te onderscheiden: in opdracht en niet in opdracht. Een portret in opdracht mag alleen worden gepubliceerd met toestemming van alle geportretteerden. Een portret dat niet in opdracht is gemaakt, mag in principe zonder toestemming worden gepubliceerd, al mag de persoon in kwestie hier bezwaar tegen maken. Je moet wel rekening houden met de belangen van de gefotografeerde persoon. Wil je hier meer over weten? Bekijk dan de [Vuistregels gebruik van foto's en afbeeldingen](#).

Als je een weblecture publiek toegankelijk gaat maken, zorg er dan voor dat:

- Je vooraf toestemming aan de spreker vraagt en vertelt hoe, waar en voor wie je de weblecture openbaar wilt maken;
- Je het publiek (meestal studenten) voorafgaand inlicht dat de weblecture wordt opgenomen en vertelt hoe, waar en voor wie deze straks zichtbaar is.

VRAGEN? NEEM CONTACT OP MET HET AUTEURSRECHTEN INFORMATIEPUNT (AIP)

Heb je naar aanleiding van deze vuistregels nog vragen? Neem dan contact op met een van de medewerkers van het [Auteursrechten informatiepunt \(AIP\)](#) van je instelling.

SURF

auteursrechten@surfmarket.nl

www.auteursrechten.nl 2019

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

beschikbaar onder de licentie Creative Commons

Naamsvermelding 3.0 Nederland.

www.creativecommons.org/licenses/by/3.0/nl